

(Tablo.7)

**ULUSLARARASI STANSARTLAR İLE UIA / UNESCO EĞİTİM MUTABAKAT METNİ
BAĞLAMINDA UYGULAMAYA İLİŞKİN TEMEL YAKLAŞIMLAR**

1. Mimarlık Alanında bir eğitim kurumundan (üniversite) DİPLOMA almak GEREKLİ, ancak mesleği uygulamak için YETERLİ değildir. Diploma yanında (objektif ve somut kriterlere göre saptanmış, standartlara uygun) meslek kuruluşu tarafından UYGULAMA YETKİSİ 'nin alınması gerekir.
2. Bilgi ve Becerinin nasıl kazandırılacağı ve biçimi, üniversite organlarının sorumluluğuna bırakılmalı, standartlar ve hedefler doğrultusunda özgür ve olabildiğince çeşitlilik göstermelidir. Ancak; “Akademik düzey” ve “eğitim performansı”nın değerlendirilmesi ise; kesinlikle AKREDİTASYON (Eşdeğerlik, Geçerlik ve Tanıma) konusunda oluşturulan ULUSAL-ULUSLARARASI STANDARTLAR 'la ve bu konuda görevli kılınan Komisyonun oluşturduğu çerçeveye uygun olması sağlanmalı ve kurumlara gerekli yönlendirici öneriler yapılarak nitelik doğrultusunda hedef gösterilmelidir.
3. Diplomadan sonra, uygulamada MESLEK YETKİSİ' nin kullanılabilmesi için Mimarın Üniversite dışında bir MESLEK DENEYİM SÜRECİ 'nden (Eğitimdeki stajdan farklı) geçmesi (büro ya da şantiyede yetkili bir meslek elemanının yanında ve denetiminde) edinilen bilgi ve deneyimlerin bu süre içinde belgelenmesi ve kayıt altına alınması gerekmektedir. UIA, daha önce sınava tabi tutulmuş bilgi ve becerilerin yeniden sınavdan geçirilmesine taraftar değildir. Ancak, bir eğitim programında “Akademik” ve “Öğretim” performansının, eğitim kurumu dışından ve meslek ortamınca bir AKREDİTASYON ve belirlenmiş standartlara göre ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME işleminin yapılmadığı durumlarda (uluslararası olması gerekmez), mesleki uygunluk kadar temel bilgi ve yetenekleri de ölçen kapsamlı bir MESLEK SINAVI'nı önermektedir. Akreditasyonun yapılmadığı ülkeler için mimar adaylarının M.O.'na kayıt olup YETKİ BELGESİ alabilmesi için mesleki bilgi ve yetenek değerlendirmelerinden geçmeleri, “eşdeğer bir YETERLİK kazandıklarını (ulusal ölçekte)” kanıtlamalarını önermektedir. Bakanlığın çıkardığı 601 sayılı KHK'de bu düşünceden hareketle yola çıkılmıştır.
4. UIA mesleki yeterliliğin kanıtlanmasında “ genel ve aktarılabılır” bilgi ve becerilerin geliştirilmesi üzerinde yoğunlaşılmasının gereğine inanmaktadır. Meslek elemanı için bunları kalıcı öğrenim sonuçları olarak görmektedir. Ancak; meslek içinde “sürekli eğitim ve gelişme”nin (MESLEK İÇİ EĞİTİM) gerekli olduğu inancındadır. Ayrıca; mimarların, sadece bilgi ve beceri kazandıkları alanlarda (meslekte uzman ve yetkin olma) görev üstlenmelerini öngörmektedir. UIA, sınav değerlendirme ve ölçme sisteminde YETERLİ olma kavramı üzerinde durmakta ve diğer kısıtlamalara gidilmemesini önermektedir.
5. UIA, Mimar Adaylarının gelişim süreci içinde değişik aşamalarda yaygın bir sınav sisteminin yapılabileceği görüşündedir. Bu aşamalar;
  - A.) Öğrencinin eğitim sürecinde gelişmesine koşut olarak planlı ve aşamalı biçimde ya da bu sürenin sonunda yeterliğe dönük de yapılabilir.
  - B.) Diploma aldıktan sonra ve en az 2 yıl süreli “Mesleki Deneyim (öğrenim sürecindeki Stajdan farklı)” süresi sonunda, ya da
  - C.) Daha önceki değerlendirmelerin niteliğine bağlı olarak genel veya belirli bir özel alandaki bilgileri kapsayacak “sonuç bir değerlendirme” veya “sınavın” yapılabileceği görüşündedir.
6. Bir mimarın “eğitim” ve “mesleki deneyim” sürecinin her aşaması için aranacak “yeterlik standartları” ve kapsamı, tarafsız ve objektif bir kurul ya da komitenin değerlendirmesine tabi tutulmalıdır. Bu kurul (komite) aynı zamanda eğitim programlarını belirli sürelerle ölçme ve değerlendirmeye almalı, sonuçları kamu kurum ve kuruluşlarına bildirmelidir. UIA, mimarlık öğrenimi ve meslek eğitiminde uygulanan akreditasyon ve ölçme sistemini, güncelleştirmek ve güvenceye almak için eğitim kurumlarının 4-5 yıllık aralarla, meslek elemanlarının da 2 yıl ara ile kapsamlı olarak incelenerek değerlendirmesini önermektedir.

Prof. H ÖNEL